

lighed for ved en skriftlig erklæring at støtte en procesparts ansøgning til procesbevillingsnævnet.

Efter retsplejelovens § 252, stk. 2, kan vedkommende myndighed indtræde i en civil sag til støtte for en af parterne, hvis afgørelsen af sagens retsspørgsmål har væsentlig betydning for den offentlige forvaltnings behandling af samme spørgsmål eller spørgsmål af samme art, og indtræden kan ske uden væsentlig ulempe for sagens behandling. Hvis en offentlig myndighed på denne måde er indtrådt eller agter at indtræde i en civil sag, foreslås det, at myndigheden også skal kunne støtte partens ansøgning til procesbevillingsnævnet med en skriftlig erklæring.

Som nævnt ovenfor i punkt 1.1. er det i øvrigt forudsat, at regeringen skal kunne rette henvendelse til procesbevillingsnævnet og pege på behovet for, at der i en bestemt type sager meddeles 3. instansbevilling.

Det er efter Justitsministeriets opfattelse vigtigt, at nævnets afgørelser ikke for borgerne kommer til at fremstå som en afgørelse af selve sagen. På denne baggrund er Justitsministeriet enig med Retsplejerådet i, at nævnets afgørelser bør træffes ved beslutninger, der ikke nærmere begrundes.

Retsplejelovens regler om beslutninger i retsplejen vil ikke finde anvendelse på nævnets afgørelser, men det forudsættes, at beslutningerne kan omgøres af nævnet selv, såfremt der findes anledning hertil.

Retsplejerådets forslag om et procesbevillingsnævnt forudsætter, at kriterierne for meddelelse af procesbevillinger udformes som foreslået i betænkning nr. 1222/1991 om 3. instansbevillinger og andre procesbevillinger.

Denne udformning af kriterierne for meddelelse af procesbevillinger blev også lagt til grund i de to tidligere lovforslag, hvorved kompetencen blev foreslået overført til domstolene.

Justitsministeriet finder fortsat – i overensstemmelse med Retsplejerådet – at kriteriet for meddelelse af 3. instansbevilling i civile anke- og kæresager bør ændres, således at meddelelse af tilladelse forudsætter, at sagen vedrører spørgsmål af principiel karakter.

Dette forslag er navnlig begrundet i, at henvisningsreglerne, der indebærer, at civile sager kan henvises fra byret til landsret, må anses for velegnede til at regulere, hvilke sager der skal kunne indbringes for Højesteret, således at denne domstol bevarer en usvækket placering i retssystemet.

Ved kæremål i straffesager foreslås den gældende formulering af kriteriet ændret, således at det – i overensstemmelse med den praksis, der følges i dag – af lovteksten fremgår, at der også ved kæremål af

principiel karakter vil kunne meddeles 3. instansbevilling.

Der foreslås ikke på nuværende tidspunkt ændringer i bestemmelser om procesbevillinger i særlovgivningen eller i den særlige lovgivning for Grønland og Færøerne. Efter Justitsministeriets opfattelse vil det nemlig være mest hensigtsmæssigt at gennemføre sådanne konsekvensændringer i lovgivningen – og i den forbindelse en høring af de grønlandske og færøske hjemmestyremyndigheder – når de grundlæggende spørgsmål vedrørende kompetencen til at meddele procesbevillinger og kriterierne for bevillingerne er afklaret ved Folketingets behandling af nærværende lovforslag. Såfremt lovforslaget vedtages, vil der i begyndelsen af næste folketingssamling blive fremsat et lovforslag, som indeholder disse konsekvensrettelser. En lov med konsekvensrettelserne vil således kunne træde i kraft samtidig med, at procesbevillingsnævnet påbegynder sin virksomhed (1. januar 1996).

8. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser m.v.

Overflytning af kompetencen til at meddele 2. og 3. instansbevillinger til et procesbevillingsnævnt vil medføre en række merudgifter. Overflytning af de pågældende sagsområder vil samtidig medføre besparelser i Justitsministeriets departement. Forslaget om overflytning af kompetencen til at meddele tilladelse til appel uanset appelfristens udløb (oprejsningsbevillinger) i civile sager til domstolene vil medføre en beskedent besparelse i Civilretsdirektoratet og en tilsvarende merbelastning af retterne.

For domstolenes vedkommende skønner Justitsministeriet, at det arbejde, der vil være forbundet med hvervet som formand for procesbevillingsnævnt, vil have et sådant omfang, at den pågældende højesteretsdommer vil skulle udføre hvervet som hovedbeskæftigelse i beskikkelsesperioden. Der vil således være behov for at udvide Højesteret med 1 årsværk som højesteretsdommer.

Forslaget vil endvidere nødvendiggøre ressourcetilførsel til byretterne og landsretterne som følge af det arbejde, der vil være forbundet med landsdommeres og byretsdommeres hverv som medlemmer og suppleanter af procesbevillingsnævnt. Hertil kommer den merbelastning af landsretterne, der er en følge af overflytning af kompetencen til at meddele tilladelse til appel uanset appelfristens udløb i civile sager til retterne.

Der foreslås på denne baggrund hjemmel til at oprette 1 årsværk som landsdommer og 1 årsværk som byretsdommer. Den nærmere tilrettelæggelse af